

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **JUDr. M. J.**, zastoupen Mgr. Kristínou Tisovou, advokátkou se sídlem 28. října 1001/3, Praha 1, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 5. 2021, č. j. 16 Ad 33/2020-30,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 3. 5. 2021, č. j. 16 Ad 33/2020-30, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] Žalobou podanou k Městskému soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 14. 10. 2020, č. j. XA, kterým žalovaná zamítla jeho námitky a potvrdila své rozhodnutí ze dne 6. 8. 2020, č. j. XB. Tímto rozhodnutím žalovaná žalobci dle § 56 odst. 1 písm. a) a § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v relevantním znění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), odňala ode dne 10. 9. 2020 invalidní důchod, neboť dle posudku Pražské správy sociálního zabezpečení ze dne 15. 7. 2020 poklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce jeho pracovní schopnost pouze o 30 % a žalobce tak již není invalidním podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění.

[2] Posudkový lékař v daném posudku dospěl k závěru, že v případě žalobce se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, oddílu E, položce 3c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity) (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“), konkrétně to mělo být onemocnění *ankylozující spondylitida* IV. stupně (Bechtěrevova nemoc), se středně těžkým funkčním postižením, pro které zmiňovaná vyhláška stanoví míru poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 30-40 %. Posudkový lékař v případě žalobce stanovil pokles pracovní schopnosti na dolní hranici tohoto rozmezí, tedy o 30 %. Ke shodnému závěru dospěla také posudková lékařka LPS žalované pro Prahu a střední Čechy v posudku o invaliditě žalobce vypracovaném dne 29. 9. 2020 v rámci námitkového řízení.

[3] Žalobce v žalobě především namítal, že dlouhodobě trpí nevyлéčitelnou nemocí – *ankylozující spondylitidou*, přičemž v předchozích posudcích o jeho invaliditě bylo opakovaně stanoveno, že procentní míra poklesu jeho pracovní schopnosti je 35 %. Za neměnného stavu žalobcovy nemoci, stejného zařazení daného onemocnění dle přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity a za stejného způsobu výkonu jeho profese stanovili posudkoví lékaři PSSZ a ČSSZ míru poklesu pracovní schopnosti žalobce jen o 30 %, aniž by tento postup vysvětlili.

[4] Městský soud předně uložil Posudkové komisi Ministerstva práce a sociálních věcí v Praze, aby vypracovala a předložila posudek o zdravotním stavu žalobce. V tomto posudku ze dne 11. 2. 2021, č. j. SZ/2020/2824-PH-7, posudková komise uvedla, že žalobce nebyl k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, neboť nešlo o procentní míru poklesu pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého stavu žalobce nejméně o 35 %. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, tedy zdravotní postižení s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti, považovala posudková komise postižení uvedené v kapitole XIII, oddílu E, položce 3b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, konkrétně to byla *ankylozující spondylitida* s lehkým funkčním postižením, pro které zmiňovaná vyhláška stanoví míru poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 15-20 %. Posudková komise v případě žalobce stanovila pokles pracovní schopnosti na spodní hranici tohoto rozmezí, tedy o 15 %.

[5] Posudková komise dále konstatovala, že z předchozích posudkových řízení plyne, že dne 24. 5. 2007 posoudila LPS PSSZ zdravotní stav žalobce (zjišťovací prohlídka), přičemž v té době byla žalobcova nemoc laboratorně lehce aktivní a nebylo možné predikovat její další vývoj, včetně odpovědi na léčbu, proto byla žalobci správně přiznána částečná invalidita dle tehdejšího znění § 44 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění. Kontrolní lékařská prohlídka měla dle daného posudku proběhnout dne 30. 5. 2010, avšak záznam o ní z podkladů, z nichž posudková komise vycházela, neplyne. Další prohlídka zdravotního stavu žalobce byla provedena až dne 25. 4. 2012, tedy po přibližně pěti letech, v jejímž rámci byl stanoven pokles pracovní schopnosti žalobce o 35 %, přičemž toto i všechna další posouzení invalidity žalobce již dle posudkové komise vycházela z nesprávných posudkových kritérií a byla neúměrně a neodůvodněně nadsazená. Žalobcovo zdravotní postižení bylo opakovaně podřazeno pod kapitolu XIII, oddíl E, položku 3c přílohy

pokračování

k vyhlášce o posuzování invalidity, jejichž kritérií nikdy nedosahovalo, přičemž žalobce byl posuzován, aniž by byl osobně vyšetřen, a nebyl tak objektivizován jeho zdravotní stav. Dle posudkové komise je možné se důvodně domnívat, že lékaři PSSZ termín „*ankylozující spondylitis IV. st.*“ vyhodnotili nesprávně.

[6] Městský soud dospěl k závěru, že podaná žaloba je důvodná a rozsudkem ze dne 3. 5. 2021, č. j. 16 Ad 33/2020-30, rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení. Městský soud nejprve s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu konstatoval, že není příslušný posuzovat obsahovou správnost závěrů posudkové komise, ale pouze to, aby posudek posudkové komise obsahoval veškeré náležitosti, byl přesvědčivě a dostatečně odůvodněn tak, aby o závěrech posudkové komise nebyly žádné pochybnosti. Touto optikou tedy městský soud hodnotil závěry plynoucí z posudku posudkové komise. Městský soud považoval závěry posudkové komise za dostatečně přesvědčivé a dodal, že skutečnost, že bylo zdravotní postižení žalobce původně dostačující pro přiznání invalidity, není zárukou toho, že tomu tak bude i do budoucna, přičemž není ani vyloučeno, že v minulosti došlo k chybnému hodnocení žalobcova zdravotního stavu. Městský soud konstatoval, že se žalobcův zdravotní stav sice nezměnil, avšak i s ohledem na výsledky léčby dle posudkové komise jeho zdravotní stav již nadále neodpovídal kritériím pro ponechání invalidity. Z důvodu neprovedení včasné kontrolní prohlídky nebylo možné tuto skutečnost zjistit dříve, zároveň bylo onemocnění žalobce zřejmě opakovaně chybně interpretováno.

[7] Městský soud ovšem dospěl k závěru, že jestliže bylo posudkovou komisí zjištěno, že zdravotní stav žalobce byl od roku 2012 dlouhodobě nadhodnocován, kdy dané zdravotní postižení nespadlo pod položku 3c, ale položku 3b kapitoly XIII, oddílu E přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, nemůže být opakované řazení zdravotního stavu pod položku 3c dostatečně přesvědčivé. Toto zařazení nebylo založeno na správně zjištěném objektivním posouzení zdravotního stavu žalobce, které bylo navíc prováděno opakovaně v jeho nepřítomnosti. Zdravotní stav žalobce tak nemohl být komplexně zjištěn. Posudková komise i žalovaná tedy sice dospěly ke shodnému závěru o absenci invalidity žalobce, avšak na základě odlišného zařazení zdravotního postižení dle přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Klasifikace zdravotního stavu žalobce je v dané věci rozhodná, neboť pokud by se jednalo o lehké funkční postižení, je bez dalšího vyloučeno přiznání invalidity. Oproti tomu klasifikace zdravotního stavu jako středně těžké funkční postižení dle položky 3c nevylučuje dosažení minimální míry poklesu pracovní schopnosti potřebné pro přiznání invalidity (35 %).

[8] Městský soud dále konstatoval, že soudní přezkum správních rozhodnutí je založen na principu subsidiarity a minimalizace zásahů soudů do správních řízení, přičemž v průběhu soudního řízení vyšlo najevo, že skutkový stav – klasifikace onemocnění žalobce, který vzala žalovaná za základ napadeného rozhodnutí, byl zjištěn nesprávně, proto městský soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil s odkazem na (neexistující) § 75 odst. 1 písm. b) s. ř. s. [je zřejmé, že ve skutečnosti chtěl městský soud postupovat podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.] pro nesprávně zjištěný skutkový stav a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Městský soud uzavřel, že žalovaná je povinna znovu posoudit námitky žalobce na základě řádně zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, s přihlédnutím k posudku vypracovanému posudkovou komisí. Pro danou vadu rozhodnutí žalované je dle městského soudu obsoletní námitka nepřezkoumatelnosti žalobou napadeného rozhodnutí, která je obecně v řízení o přezkumu rozhodnutí o invalidním důchodu sporná.

II.

Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobce

[9] Proti rozsudku městského soudu podala žalovaná (stěžovatelka) kasační stížnost, v níž namítá, že z odůvodnění napadeného rozsudku plyne, že byt' městský soud shledal v jejím postupu ve správním řízení jistá pochybení, shodl se s vysloveným závěrem posudkové komise, dle níž žalobce není invalidní. Stěžovatelka byla právním názorem městského soudu zavázána v dalším řízení posoudit námitky žalobce na základě řádně zjištěného stavu věci, a to s přihlédnutím k posudku posudkové komise. Z tohoto závazného právního názoru však stěžovatelce není dostatečně jasné, jaký má být smysl zrušení žalobou napadeného rozhodnutí a provedení nového přezkumního zdravotního stavu žalobce, když je podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v relevantním znění (dále jen „zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení“), posouzení zdravotního stavu v rámci přezkumního řízení zcela v kompetenci posudkové komise, navíc když rozhoduje na podkladě dostatečně zjištěného skutkového stavu, který má i městský soud za prokázaný.

[10] Stěžovatelce rovněž není zcela zřejmý záměr městského soudu, neboť žalobce nebyl ve správním ani v soudním řízení shledán invalidním. Rozdíl zdravotního posouzení těchto dvou instancí spočíval pouze v rozdílném zařazení, žádné z nich však nedosáhlo úrovně snížení žalobcovy pracovní schopnosti o 35 %, a tedy ani v jednom případě nebyla podmínka vzniku invalidity splněna. I pokud by v rámci správního řízení byl vypracován nový posudek o invaliditě žalobce, kterým by bylo zdravotní postižení žalobce podřazeno pod kapitolu XIII, oddíl E, položku 3b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, musela by stěžovatelka rozhodnout opětovně v neprospěch žalobce. Stěžovatelka má za to, že tento postup postrádá smysl, neboť výhodnějším posouzením zdravotního stavu žalobce při vydání žalobou napadeného rozhodnutí nebylo zasaženo do jeho práv takovou měrou, aby muselo být žalobou napadené rozhodnutí zrušeno pro vady řízení podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[11] Dle stěžovatelky jsou rozsudky, na něž městský soud odkazoval, nepřiléhavé na nyní posuzovanou věc. Stěžovatelka naopak na podporu svých tvrzení odkázala na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2020, č. j. 6 Ads 256/2020-17, ze dne 2. 9. 2004, č. j. 3 Ads 60/2003-44, publ. pod č. 884/2006 Sb. NSS, či ze dne 23. 3. 2006, č. j. 6 Ads 61/2004-67 (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Dle stěžovatelky měl městský soud s ohledem na zjištění posudkové komise žalobu podanou proti napadenému rozhodnutí zamítnout jako nedůvodnou. Závazný právní závěr městského soudu, aby stěžovatelka znovu posoudila žalobcovy námitky s přihlédnutím k posudku posudkové komise, postrádá své opodstatnění a vybočuje z mantinelů § 75 odst. 2 a § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. i judikatury Nejvyššího správního soudu.

[12] Vzhledem k uvedenému stěžovatelka navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[13] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti konstatoval, že stěžovatelka v námitkovém řízení nedostala povinnosti své rozhodnutí dostatečně srozumitelně odůvodnit a vypořádat

pokračování

se s žalobcovými námitkami. Až po podání žaloby, resp. po vyhotovení posudku posudkové komise, došlo k zařazení zdravotního postižení žalobce do jiné položky přílohy k vyhláše o posuzování invalidity. V této souvislosti tak došlo k zásadní změně skutkového stavu. S ohledem na tuto skutečnost městský soud nemohl postupovat jinak, než rozhodnutí stěžovatelky zrušit a věc jí vrátit k dalšímu řízení, jelikož stěžovatelka je povinna správně zjistit skutkový stav věci. Nelze akceptovat, aby až správní soud napravoval chyby v klíčových skutkových zjištěních. Jen tak mohou být zachována práva žalobce jako účastníka ve správním řízení, tedy i jeho právo na spravedlivý proces. S ohledem na uvedené tak žalobce navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku městského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatelka byla účastnicí řízení, z něhož napadené rozhodnutí městského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a jedná za ni k tomu pověřená zaměstnankyně s odpovídajícím právnickým vzděláním (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[15] S ohledem na skutečnost, že se jedná o věc, kterou před městským soudem rozhodoval samosoudce, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Novelou soudního řádu správního provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. (s účinností od 1. 4. 2021) byl totiž rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti. Nově se nejedná jen o „*věci mezinárodní ochrany*“, nýbrž o všechny „*věci, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce*“.

[16] Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.*

[17] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že v posuzovaném případě stěžovatelka namítá taková zásadní pochybení městského soudu týkající se zrušení stěžovatelčina rozhodnutí, která by mohla mít dopad i do hmotněprávního posouzení dané věci a která nelze *prima facie* vyloučit. Kasační stížnost je proto přijatelná.

[18] Nejvyšší správní soud dále přezkoumal napadený rozsudek v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí městského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[19] Nejvyšší správní soud úvodem předeseílá, že podle § 75 odst. 2 s. ř. s. správní soudy přezkoumávají „v mezích žalobních bodů napadené výroky rozhodnutí“. Podstatou soudního přezkumu je tedy posoudit především zákonnost výroku žalobou napadeného rozhodnutí.

[20] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že posouzení zdravotního stavu a souvisejícího zbytkového pracovního potenciálu je odbornou medicínskou otázkou, a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení (k tomu viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2020, č. j. 4 Ads 287/2019-54, a ze dne 22. 12. 2020, č. j. 8 Ads 90/2020-44). Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám. Podle § 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise jsou oprávněny k posouzení poklesu pracovní schopnosti a zaujetí posudkových závěrů o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2022, č. j. 5 Ads 43/2020-53).

[21] Posudek posudkové komise je v přezkumném soudním řízení stěžejním důkazem, na nějž je správní soud při nedostatku odborné erudice odkázán, a je tedy nezbytné klást zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá v tom, aby se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, včetně těch, které posuzovaný namítá, a své posudkové závěry náležitě odůvodnila, přičemž z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzovaného byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2022, č. j. 2 Ads 9/2020-22, ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011-43, ze dne 19. 6. 2013, č. j. 3 Ads 70/2012-14, či usnesení ze dne 31. 5. 2023, č. j. 5 Ads 129/2021-32), a závěry posudku tak byly přesvědčivé i pro soud, který nemá, a ani mít nemůže, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2004, č. j. 5 Ads 34/2003-82, publ. pod č. 526/2005 Sb. NSS, či ze dne 14. 12. 2017, č. j. 5 Ads 158/2016-57). Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna (srov.

pokračování

např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2004, č. j. 5 Ads 49/2003-136, či jeho usnesení ze dne 16. 2. 2023, č. j. 5 Ads 93/2022-24, nebo již zmíněné usnesení ze dne 31. 5. 2023, č. j. 5 Ads 129/2021-32).

[22] V nyní posuzované věci vypracovala dne 11. 2. 2021 posudek o zdravotním stavu žalobce Posudková komise MPSV v Praze, přičemž na rozdíl od posudkových lékařů LPS PSSZ a stěžovatelky za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, tedy zdravotní postižení s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti, považovala postižení uvedené v kapitole XIII, oddílu E, položce 3b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, konkrétně onemocnění *ankylozující spondylitida* s lehkým funkčním postižením, pro které zmiňovaná vyhláška stanoví míru poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 15 – 20 %, nikoliv tedy zdravotní postižení v položce 3c, tj. totéž onemocnění se středně těžkým funkčním postižením. Posudková komise v případě žalobce stanovila pokles pracovní schopnosti na spodní hranici tohoto rozmezí, tedy o 15 %. Zároveň posudková komise konstatovala, že žalobcův zdravotní stav byl dlouhodobě nadhodnocován, kdy zdravotní postižení s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti nespadlo pod položku 3c zmíněného oddílu, ale pod jeho položku 3b. Toto zjištění však nic nezměnilo na klíčovém závěru posudkových lékařů, podle kterého žalobce není invalidní. Posudková komise dospěla ve shodě s posudkovými lékaři lékařských posudkových služeb PSSZ a stěžovatelky k závěru, že žalobce nebyl k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, neboť nešlo o míru poklesu pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého stavu žalobce nejméně o 35 %, přičemž významné je rovněž to, že žalobce byl na jednání posudkové komise přítomen.

[23] Závěr posudkové komise, dle níž žalobce není invalidní, označil městský soud za dostatečně přesvědčivý. Také Nejvyšší správní soud má ve shodě s městským soudem za to, že posudek posudkové komise dostal uvedeným požadavkům na úplnost a přesvědčivost, a nevyvstala tak ani pochybnost o jeho správnosti. Tímto konstatováním ovšem městský soud zároveň potvrdil zákonnost žalobou napadených rozhodnutí stěžovatelky, resp. jejich výroků o odnětí invalidního důchodu žalobci a zamítnutí jeho námitek. Je proto třeba dát stěžovatelce za pravdu, že za takové situace postrádá zrušení žalobou napadeného rozhodnutí městským soudem smysl.

[24] V této souvislosti nemůže obstát úvaha městského soudu, dle níž nebyl skutkový stav věci zjištěn dostatečně, neboť ve správním řízení opakovaně zařazení zdravotního stavu žalobce pod položku 3c kapitoly XIII, oddílu E přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity nebylo založeno na objektivním a správném posouzení zdravotního stavu žalobce. Městský soud na podporu tohoto svého závěru odkazuje na § 75 odst. 1 s. ř. s., podle něhož při přezkoumání (žalobou napadeného správního) rozhodnutí soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Městskému soudu lze přisvědčit, že toto ustanovení zpravidla (až na judikaturou dovozené výjimky vyplývající z právních norem vyšší právní síly) brání správním soudům přihlížet ke skutkovým novotám, pokud jimi městský soud míní skutečnosti nastalé až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí správního orgánu. V žádném případě však toto ustanovení správním soudům nebrání provádět v soudním řízení správním dokazování a při hodnocení skutkového stavu pak přihlížet k jeho výsledkům, pokud se tyto výsledky vztahují právě ke skutkovému stavu, který zde byl již v době rozhodování správního orgánu. Zásadu tzv. plné

jurisdikce správních soudů v tomto ohledu jednoznačně vyjadřuje § 77 odst. 2 s. ř. s.: „V rámci dokazování může soud zopakovat nebo doplnit důkazy provedené správním orgánem, neupraví-li zvláštní zákon rozsah a způsob dokazování jinak. Soud jím provedené důkazy hodnotí jednotlivě i v jejich souhrnu i s důkazy provedenými v řízení před správním orgánem a ve svém rozhodnutí vyjde ze skutkového a právního stavu takto zjištěného.“ (důraz doplněn)

[25] Role správních soudů při doplňování, resp. prověřování správnosti skutkových zjištění správních orgánů je ještě zvýrazněna právě ve věcech důchodového pojištění, neboť zde zvláštní zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (§ 4 odst. 2) počítá s tím, že posudkové komise ústředního orgánu státní správy v dané oblasti, tedy Ministerstva práce a sociálních věcí, budou v soudním řízení správním přezkoumávat na základě žádosti příslušného správního soudu závěry, k nimž ohledně zdravotního stavu dotyčného žalobce došli posudkoví lékaři stěžovatelky.

[26] V intencích těchto citovaných ustanovení městský soud postupoval, když zadal vypracování posudku ohledně zdravotního stavu žalobce v nynější věci Posudkové komisi Ministerstva práce a sociálních věcí v Praze. Když však tento posudek městský soud obdržel a provedl k důkazu, paradoxně odmítl postupovat dle citovaného § 77 odst. 2 s. ř. s., tedy vyjít ze skutkového stavu takto zjištěného, namísto toho závěry posudkové komise pojal pouze jako jakési „znejistění“ skutkového stavu zjištěného ve správním řízení. Takový postup je ovšem nesprávný, neboť nejenže se závěry posudkových lékařů ve správním a soudním řízení v této věci shodují v tom základním, tedy v tom, co je předmětem výroku žalobou napadených rozhodnutí (žalobce není a ani k datu vydání žalobou napadených rozhodnutí nebyl invalidní v žádném stupni, a tudíž mu byl odňat invalidní důchod), ale i v tom, v čem se závěry posudkových lékařů odlišují, tedy v zařazení zdravotního postižení žalobce pod příslušnou položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, musí samozřejmě dostat přednost závěry posudkové komise nadřízeného správního orgánu, tj. Ministerstva práce a sociálních věcí, před závěry posudkových lékařů LPS PSSZ a stěžovatelky. Pokud městský soud zároveň shledal posudek posudkové komise MPSV dostatečně přesvědčivým, není zřejmé, co by měli posudkoví lékaři ve správním řízení dále zjišťovat, když jsou vlastně vázáni skutkovým stavem tak, jak byl zjištěn, resp. upřesněn v soudním řízení správním.

[27] Ke zrušení rozhodnutí stěžovatelky dle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. tedy za situace, kdy sám městský soud v souladu se zákonem doplnil dokazování a o takto zjištěném skutkovém stavu neměl pochybnosti, nebyl žádný důvod. Pokud jde o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 12. 2015, č. j. 2 Ads 182/2015-26, o nějž opřel svůj závěr městský soud, je třeba konstatovat, že tento rozsudek není na nyní posuzovanou věc přílehlavý. V uvedeném případě se totiž závěry posudku posudkové komise vypracovaného v průběhu soudního řízení správního odlišovaly od předchozího posouzení zdravotního stavu stěžovatele v uvedené věci i ohledně stupně invalidity tohoto stěžovatele, jakož i data jejího vzniku. Ve světle těchto závěrů posudkové komise, byť vyzněly převážně v neprospěch stěžovatele v uvedené věci, tedy ani výrok žalobou napadeného rozhodnutí nemohl obstát. V nyní posuzované věci však zjištěním posudkové komise nebyl závěr ohledně invalidity žalobce, resp. toho, že není invalidní, nijak zpochybněn.

[28] Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že posudek posudkové komise potvrdil závěr stěžovatelky, že žalobce již není invalidním, neboť nenastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Rozhodnutí stěžovatelky o odnětí invalidního důchodu žalobci

pokračování

tak i přes odlišný závěr posudkové komise ohledně podřazení zdravotního postižení žalobce pod příslušnou položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, ob stojí. Nebyl tak ani důvod pro to, aby městský soud žalobou napadené rozhodnutí stěžovatelky zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení.

IV.

Závěr a náklady řízení

[29] Vzhledem k uvedenému dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná, proto rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V něm bude městský soud ve smyslu § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku, přičemž v novém rozhodnutí rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 30. června 2023

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu